

Jak na montessori?

Určitě s láskou, trpělivostí a s otevřenou myslí. Někdo polehoučku a opatrně, jiný skočí šipku rovnou do tématu. Na objevné cestě se ale každému z nás může hodit i jistá teoretická výbava. Podívejme se tedy na základní principy montessori pedagogiky.

Připravené prostředí

Prostředí v montessori třídě (fyzické prostředí) dítě motivuje a láká k učení. Má to být prostor, který se snaží v každém detailu vycházet vstříc potřebám dětí: nábytek a další zařízení je výškově přizpůsobeno, všechen pracovní materiál je v dosahu dětí, V uspořádání pomůcek panuje řád, vše má své místo, pomůcky jsou řazeny od jednoduchého ke složitějšímu, od konkrétního k abstraktnímu. Každá pomůcka izoluje jednu vlastnost a má v sobě zabudovanou kontrolu, takže dítě může samo odhalit případnou chybu a dál s ní pracovat. Připravené prostředí zahrnuje i připravenou pečující osobu (psychické prostředí).

Svobodná volba

Možnost volby vede dítě k výběru činnosti, která mu umožňuje naplňovat momentální vývojové potřeby. Dítě může volit **co** (materiál, pomůcku) si vybere, **kde** bude pracovat a **jak dlouho** se pomůckou věnuje (vše má svůj čas a každý má své tempo, nepodceňujeme nutnost opakování) a do určité míry i **jakým způsobem** bude pracovat (sám, domluví se ve dvojici, má následně potřebu zážitků sdílet). Svoboda je vyvážena pravidly, která nám umožňují zachování inspirativního a bezpečného prostředí.

Osoba učitele/průvodce

Zásadním úkolem průvodce je podporovat nezávislost dítěte, má "asistovat vývoji". Průvodce připravuje dětem vhodné prostředí, pozoruje práci dětí, aby mohl reagovat na jejich individuální vývojové potřeby. Děti respektuje jako partnery, snaží se o empatickou komunikaci, nikoho neposuzuje a nehodnotí. Průvodce (ale i ostatní dospělí i děti) je modelem, jehož chování děti napodobují a přebírají, proto je až životně důležité, aby pracoval, choval se a komunikoval tak, jak si představuje budoucí práci, chování a komunikaci u dětí.

Senzitivní období (období zvýšené vnímavosti)

Senzitivní fáze přicházejí samy, bez vnějšího vlivu a vycházejí z vývojových potřeb dětí. V senzitivním období má dítě výrazný zájem o určitou činnost a je nejlépe připraveno na zvládnutí určitého problému, Učí se novým věcem hladce a bez námahy. Období jsou univerzální pro všechny děti a jsou časově ohraničena. Je vhodné je respektovat a nechat děti tyto intenzivní touhy naplnit.

Polarizace pozornosti

Dítě je schopnost intenzivní a dlouhodobé koncentrace na práci, která ho zaujme. Aktivitě věnuje maximální pozornost a opakuje ji do nasycení svých potřeb. Polarizace pozornosti je základem učení. Průběh polarizace pozornosti je cyklus složený ze tří na sebe navazujících fází: **přípravná fáze** (dítě hledá podněty), **fáze velké, soustředěné práce** (dítě se hluboce ponoří do činnosti a opakuje ji do plného nasycení), **fáze klidu** (dochází ke zklidnění, zpracování poznatků - "vnitřní inventura", vhodná chvíle k vedení k úklidu).

Absorbující mysl

Děti ve věku do šesti let přijímají ze svého okolí všechny podněty, nevybírají si, to napomáhá jejich adaptaci na prostředí, do kterého se narodily. Říkáme, že mají absorbující mysl, ta vnímá bez viditelného úsilí, nic neposuzuje, nikdy se neunaví a vše ukládá.

Lidské tendence

Lidské mládě projevuje sklony k určitým činnostem, následování těchto sklonů mu umožní stát se hotovou lidskou bytostí. Příkladem lidských tendencí je řád, zkoumání, potřeba orientace, manipulace, opakování, dále pak komunikace a abstraktní myšlení. Tyto sklony fungují po celý život, pokud je můžeme následovat, zažíváme uspokojení a radost.

Na závěr

Známe vývojové potřeby a jsme si vědomi stavu absorbující mysli u vašich dětí. Pro prostředí, které jsme pro vás ve všech věkových stupních pracoven připravili, můžete považovat za laboratoř pro vyzkoušení si montessori způsobů práce. Můžete se zde cítit bezpečně a konat přesně ty pokusy, které v danou chvíli potřebujete. A to, co v naší laboratoři natrénujete, především cennou schopnost soustředění, pak můžete pozvolna přenášet i do méně připravených prostředí a okolností.